

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jitky Musilové a soudců JUDr. Hany Horákové a JUDr. Lenky Rutové ve věci žalobkyně [redacted], zastoupené Mgr. Radkem Šimonkou, advokátem se sídlem nám. 1. máje 347, 463 31 Chrastava, proti žalovanému **Statutárnímu městu Liberec, IČ 00262978**, sídlem Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec, za účasti vedlejšího účastníka Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, IČ 47116617, se sídlem Templová 747, 110 01 Praha I, o zaplacení 189.656 Kč, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Liberci ze dne 7. 12. 2012, č.j. 40 C 28/2011-139, ve spojení s opravným usnesením ze dne 9. 1. 2013, č.j. 40 C 28/2011-149, t a k t o :

- I. **Rozsudek okresního soudu se ve výroku I. ve věci samé potvrzuje a ve výroku II. se mění tak, že žalovaný a vedlejší účastník jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 72.967 Kč do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku u advokáta Mgr. Radka Šimonky.**
- II. **V téže lhůtě a tamtéž jsou žalovaný a vedlejší účastník povinni nahradit žalobkyni náklady odvolacího řízení ve výši 18.000 Kč.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 7. 12. 2012 okresní soud výrokem I. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni 189.656 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku a výrokem II. uložil žalovanému a vedlejšímu účastníkovi na jeho straně zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni na náhradě nákladů řízení 97.800 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku. V odůvodnění rozsudku uvedl, že vyhověl žalobě, kterou se žalobkyně domáhala náhrady škody na zdraví, kterou utrpěla pádem na zledovatělém povrchu vozovky v Moskevské ulici v Liberci směrem k náměstí Dr. E. Beneše dne 19. 2. 2010 kolem 11. hodiny. Způsobila si zlomeninu zevního kotníku s přetržením vazů u kotníku na levé noze, přičemž léčení si vyžádalo pracovní neschopnost do 30. 9. 2010 se ztrátou na výdělku 152.456 Kč a bolestné 37.200 Kč. Vázán právním názorem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 21. 8. 2012, č.j. 29Co 124/2012-114, jímž byl zrušen původně zamítavý rozsudek okresního soudu ze dne 16. 12. 2011, dovedil okresní soud odpovědnost žalovaného za škodu za zdraví žalobkyně podle § 27 odst. 3 zákona č. 13/97 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění a neprováděl již další důkazy navržené žalovaným k vyvrácení závěru,

i chodník v podloubí, kde podle žalovaného ve skutečnosti žalobkyně úraz utrpěla, je místní komunikací. Uplatněnou výši škody žalovaný nespornoval a žalobkyně prokázala potvrzením zaměstnavatele výši ušlého zisku za dobu pracovní neschopnosti a lékařským posudkem výši bolestného. Podle § 142 odst. 1 o.s.ř. soud žalobkyni při plném úspěchu ve věci přiznal náhradu nákladů řízení v rozsahu paušální odměny za zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. a režijních paušálů podle jednotlivých úkonů advokáta za řízení před okresním soudem i předcházející odvolací řízení. Usnesením ze dne 9.1.2013 okresní soud opravil výši náhrady nákladů na částku 81.500,-Kč s tím, že advokáti zastupující postupně žalobkyni nejsou plátcí DPH, takže její náhrada byla chybně do původní částky zahrnuta.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání žalovaný. Má za to, že v předchozím odvolacím řízení učinil odvolací soud nesprávný závěr o tom, že chodník v podloubí domu má charakter místní komunikace a že tedy je jejím vlastníkem žalovaný, který tak odpovídá za škodu na zdraví žalobkyně. V dalším řízení předložil listinné důkazy k vyvrácení takového závěru, okresní soud však tyto důkazy neprovedl. Cituje v tomto směru vyjádření příslušného silničního správního úřadu – Magistrát města Liberec, odboru dopravy, jež také v řízení před okresním soudem předkládal. K úrazu pak podle všeho došlo právě na uvedeném chodníku, neboť žalobkyně neprokázala své tvrzení, že k pádu došlo již na vozovce ulice Moskevské. Svědkyně Bušová vypovídala rozporuplně a sama nakonec připustila, že místo pádu není schopna přesně specifikovat. Bylo také vyloučeno tvrzení žalobkyně, že z vozovky na chodník přecházela proto, že ze spodní části ulice přijíždělo auto, když při vyústění ulice Moskevské na náměstí Dr. E. Beneše byl i v době úrazu žalobkyně umístěn velký květináč a sloupky a ulice tedy zaslepena. Odvolatel navrhl změnu napadeného rozsudku tak, že žaloba bude zamítnuta.

Vedlejší účastník na straně žalovaného se ztotožnil s odvolacími námitkami a rovněž navrhl změnu napadeného rozsudku tak, že bude zamítnuta žaloba.

Žalobkyně navrhla potvrzení rozsudku okresního soudu. Zdůraznila, že nehledě na zařazení chodníku pod podloubím jako místní či účelové komunikace trvá na tom, že k jejímu pádu došlo ještě na ulici Moskevská před podloubím, přičemž vlastníkem této komunikace je nesporně žalovaný. Zábrana vjezdu motorových vozidel na náměstí ulicí Moskevská byla osazena na vozovku teprve v pozdější době, než došlo k úrazu žalobkyně.

Z obsahu spisu zjištěno, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 21. 8. 2012 č.j. 29Co 124/2012-114 byl zrušen rozsudek okresního soudu ze dne 16. 12. 2011 č.j. 40 C 28/2011-79 a věc vrácena k dalšímu řízení. Odvolací soud zopakoval výslech svědkyně Ivety Bušové, která byla jedinou svědkyní úrazu žalobkyně. Odvolací soud dospěl k závěru, že určité rozdílné formulace výpovědi svědkyně před okresním soudem je nutno připsat nesprávné protokolaci či nesprávnému pochopení použitých výrazů svědkyně pro označení podloubí, zásadně však svědkyně potvrdila tvrzení žalobkyně, že žalobkyně šla ulicí Moskevskou nahoru k náměstí a na úrovni asi čtvrtého oblouku podloubí zabočila na chodník pod podloubím. Na okraji vozovky Moskevské byl pás ledu z vody, která vytékala z okapu na domě a stékala dolů směrem z náměstí. Led byl přikrytý sněhem či rozbředlou vrstvou sněhu a ledu, takže nebyl viditelný kluzký povrchu v těchto místech a rovněž tak na chodníku, do jehož zhruba poloviny sahala slabá vrstva ledu, jak je zřejmé i na fotografiích pořízených Oldřichem Enochem druhý den po úrazu. Žalobkyně, přestože byla obutá ve sportovní obuvi, na zledovatělém místě uklouzla a upadla „na kraji vozovky na rozhraní podloubí s chodníkem a ulice Moskevské“. Žalobkyně si podle

hodnocení odvolacího soudu nepočínala nijak neobvykle, když chtěla přejít ze silnice na chodník do podloubí, kde nebyl žádný zřetelný mantinel, nelze tedy dovodit, že by svůj pohyb nepřizpůsobila stavu komunikace s přihlédnutím k povětrnostním podmínkám a jejich důsledkům. Chodník i ulice byly sice odklizeny od sněhu, ledová vrstva mezi nimi však byla takové šíře, že ji nebylo možno překročit. Odvolací soud zdůraznil, že u náměstí v centrální části krajského města má chodec právo očekávat vyšší kvalitu ošetření schůdnosti komunikací, než např. v okrajových částech města. Zdroj vody a náledí mezi komunikací a chodníkem nemusel chodec při běžném tempu chůze postřehnout a bylo na vlastníkově komunikace, aby případně ve spolupráci s vlastníkem domu tuto nebezpečnou situaci řešil. Šlo proto v závalu ve schůdnosti odpovídající vymezení v § 26 odst.7 z.č. 13/1997. Nad rámec této úvahy však odvolací soud dovodil, že spor o přesné místo uklouznutí žalobkyně není na místě, neboť i chodník pod podloubím je třeba považovat za místní komunikaci, jejímž vlastníkem je obec, ve smyslu § 12 odst. 4 zákona č. 13/1997 Sb.

Žalovaný v dalším řízení interpretoval závěry odvolacího soudu tak, že připouští uklouznutí žalobkyně až na chodníku pod podloubím, a předkládal listiny k vyvrácení závěru odvolacího soudu o tom, že i tento chodník by mohl být považován za součást místní komunikace. K tomu možno doplnit, že místo uklouznutí žalobkyně skutečně nebylo zjištěno s přesností na centimetry, což je pochopitelné s ohledem na úrazový děj. Z fotografií založených ve spise je však zřejmé, že pás ledu začíná již před sloupy podloubí na okraji vozovky z ulice Moskevská, což je pochopitelné vzhledem k tomu, že zdrojem náledí je voda vytékající z okapu umístěného na stěně domu a ústícího v prostoru před sloupy podloubí. Je tedy zřejmé, že již okraj této vozovky nebyl řádně od ledu očištěn a vzhledem k tomu, že žalobkyně přecházela ze silnice na chodník, což bylo v odvolacím řízení zcela potvrzeno i výpovědí svědkyně Bušové, je jen pochopitelné, že uklouzla již na začátku náledí, byt upadla do prostoru pod podloubím. Svědkyně Bušová rovněž potvrdila, že běžným pohledem nebylo v terénu zřejmé, že mezi ulicí a chodníkem je pás ledu zasahující až do chodníku. Žalobkyně tedy neučinila žádný riskantní či neobvyklý manévr, když zabočila z vozovky náměstí na chodník a odvolací soud pak neshledává příliš podstatným, zda žalobkyně chtěla pod podloubí zabočit kvůli přijíždějícímu vozidlu či z jiných důvodů. To by mělo význam pouze v případě, že by vrstva ledu byla viditelná a žalobkyně by bylo možno vytýkat, že právě v tomto místě přecházela z vozovky na chodník.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud v předchozím rozhodnutí skutečně otevřel i otázku, zda je vůbec sporná pasivní legitimace žalovaného, když i chodník pod podloubím je třeba považovat za místní komunikaci, považuje za nutné se k této záležitosti i nyní alespoň stručně vyjádřit. Provedl listinné důkazy předložené v řízení před okresním soudem žalovaným a z těchto listin vyplývá, že po prodeji domu s podloubím, u něhož došlo k úrazu žalobkyně, soukromým osobám uzavřelo s nimi město Liberec smlouvu o věcném břemeni průchodu podloubím „ve prospěch pěší veřejnosti“. Z vyjádření Magistrátu města Liberec – odboru dopravy pak vyplývá, že podle jeho názoru podle předchozího zákona o komunikacích č. 138/1961 Sb. chodník pod podloubím nebyl součástí místní komunikace, neboť tou podle § 5 uvedeného zákona jsou všechna zařízení, stavby, objekty a díla, jichž je třeba k úplnosti, zabezpečení a ochraně... místních komunikací a k zajištění bezpečného, rychlého, plynulého a hospodárneho provozu na nich. Podle smlouvy o prodeji nemovitosti byl součástí prodeje i chodník, jinak by ztrácela smysl smlouva o věcném břemeni chůze pro veřejnost. Zařazení chodníku pod podloubím do sítě místních komunikací po 1. 4. 1997 již brání majetkové vztahy, neboť pro zařazení do sítě místních komunikací by muselo dojít k příslušné změně vlastnických vztahů postupem uvedeným v § 3 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích.

Silniční správní úřad vydal dne 8. 7. 2003 na základě žádosti vlastníka místních komunikací rozhodnutí o zařazení dle § 3 odst. 1 zákona o místních komunikacích. Aby bylo podloubí na pozemkové parcele č. 67 místní komunikací, muselo by být v majetku Statutárního města Liberec a současně součástí stavby komunikace v ulici Moskevská, neboť parcelu č. 67 nebo chodník pod podloubím rozhodnutí samostatně neobsahuje.

Podle § 3 odst.1 zákona č. 13/1997 Sb. o zařazení pozemní komunikace do kategorie dálnice, silnice nebo místní komunikace rozhoduje místní příslušný silniční správní úřad na základě jejího určení, dopravního významu a stavebně technického vybavení. Podle odst. 2 dojde-li ke změně dopravního významu nebo určení pozemní komunikace, rozhodne příslušný silniční správní úřad o změně kategorie. Podle odst. 3 v případě, kdy změna kategorie pozemní komunikace vyžaduje změnu vlastnických vztahů k pozemní komunikaci, může příslušný silniční správní úřad vydat rozhodnutí o změně kategorie pouze na základě smlouvy o budoucí smlouvě o převodu vlastnického práva k dotčené pozemní komunikaci uzavřené mezi stávajícím vlastníkem a budoucím vlastníkem. Do doby převodu vlastnického práva k dotčené pozemní komunikaci vykonává všechna práva a povinnosti k této pozemní komunikaci její dosavadní vlastník.

Podle názoru odvolacího soudu byl chodník pod podloubím při ulici Moskevská součástí této místní komunikace již za účinnosti zákona č. 135/1961 Sb., neboť chodník v centru města podél rušné ulice slouží k zajištění bezpečného a plynulého provozu na komunikaci ve smyslu § 5 uvedeného zákona. Za situace, kdy silniční správní úřad nevydal rozhodnutí o změně této kategorie, zůstal chodník součástí místní komunikace. Úprava vymezení místních komunikací v § 12 odst. 4 zákona č. 13/1997 Sb. pouze výslovně zahrnuje do místních komunikací chodníky pod podloubími, avšak tyto byly za součástí místních komunikací považovány i v dřívější době. Odvolací soud již v předchozím zrušovacím usnesení poukázal na judikát Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31 Cdo 691/2005, který připouští rozdílné vlastnictví pozemku a komunikace jako stavby na něm. Šlo zřejmě pouze o chybný postup města Liberec při prodeji domu s podloubím, že průchod po do té doby veřejném chodníku zajišťoval věcným břemenem, které lze navíc těžko považovat za dostatečně určité vymezené. Věcné břemeno ostatně bylo sjednáno pouze na dobu určitou a je tedy otázkou, jak by byl veřejný chodník procházející celou řadou podloubí u náměstí Dr. E. Beneše zajištěn, pokud by vlastníci domu odmítli další smlouvu o zřízení věcného břemene uzavřít. Odvolací soud je tedy nadále přesvědčen, že chodník pod podloubím domu je součástí místní komunikace, takže za schůdnost odpovídá žalovaný ve smyslu § 27 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb. Pro případ nesprávnosti takového závěru však znovu opakuje odvolací soud svůj závěr z předchozího svého rozhodnutí, že důkazy, které při odvolacím jednání zopakoval, považuje za prokázané, že příčinou pádu žalobkyně byl nedostatek schůdnosti ulice Moskevská, když skrytý pás ledu začínal již před vnější stranou sloupů podloubí domu s chodníkem. Dále odvolací soud odkazuje na své dříve učiněné závěry o závadě ve schůdnosti ve smyslu § 26 odst.7 z.č.13/ 1997, jak stručně připomenuty shora.

Okresní soud tedy správně dospěl k závěru, že žalovaný odpovídá za škodu na zdraví, kterou žalobkyně uplatnila podanou žalobou, a správně také dovodil příčinnou souvislost se vznikem škody i její výši, k jejímuž vyčíslení žalovaný nevznášel žádné námitky. Odvolací soud proto rozsudek ve věci samé jako věcně správný potvrdil podle § 219 o.s.ř.

Okresní soud správně přiznal žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení vzhledem k jejímu úspěchu ve věci, zásadně správně také výši náhrady vyčísлил. V mezidobí však

Ústavní soud nálezem sp. zn. Pl. ÚS 25/12 ze dne 17. 4. 2013 zrušil vyhlášku č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení. Ve smyslu sdělení Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2013 zůstaly zachovány a vymožitelné pouze pravomocně přiznané nároky na náhradu odměny advokáta podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. Odvolací soud již proto nemůže vyhlášku č. 484/2000 Sb. aplikovat a žalobně lze přiznat náhradu nákladů řízení za odměnu zastupujícího advokáta pouze podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). V řízení před okresním soudem včetně předchozího odvolacího řízení učinili advokáti zastupující žalobkyni celkem osm úkonů právní pomoci (příprava a převzetí zastoupení, sepis žaloby, jednání dne 16. 12. 2011, sepis odvolání, odvolací jednání 12. 7. 2012 a 21. 8. 2012, jednání okresního soudu 16. 11. 2012 a 7. 12. 2012, což představuje při sazbě 8.700 Kč za úkon podle § 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. 69.600 Kč, dále 8 paušálních náhrad po 300 Kč dle advokátního tarifu 2.400 Kč a cestovné advokáta a náhrada za promeškaný čas 967 Kč, celkem 72.967 Kč. Výrok o náhradě nákladů řízení ve znění opravného usnesení byl proto změněn tak, že žalovaný je povinen nahradit žalobkyni společně a nerozdílně s vedlejším účastníkem částku 72.967 Kč.

Vzhledem k úspěchu žalobkyně v odvolacím řízení přiznal jí odvolací soud náhradu nákladů i tohoto stádia řízení, a to v rozsahu dvou úkonů právní pomoci po 8.700 Kč (sepis vyjádření k odvolání žalovaného a účast při odvolacím jednání), to jest 17.400 Kč a spolu s dvěma paušálními náhradami výdajů po 300 Kč celkem 18.000 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení n e n í odvolání přípustné.

Lze proti němu podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Liberci, ale pouze tehdy, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolatel musí být již pro sepis dovolání zastoupen advokátem, pokud není fyzickou osobou, která má právnické vzdělání, nebo právnickou osobou, za kterou jedná osoba s právnickým vzděláním.

V Liberci dne 1. října 2013

Za správnost vyhotovení:
Mgr. Jitka Velenská

JUDr. Jitka Musilová v. r.
předsedkyně senátu

